

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztalvozas

339.854

Szerző:

Cím: *A Közhivatalnokok Katasztrófa-
fális helyzete*

Hely

"1919"

Idő

Forrás:

Bpest. Hírlap

Személy

*Bp**1919 X. 22*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A közhivatalnokok katasztrófális helyzete

Budapest, okt. 21.

Ki ne emlékeznék a Sanyaró Vendel alakjára, a szegény dijnokéra, a ki napi egy forintból tengette életét és keserves koplalásai közben humorisztikus nyögéseket hallatott a maga nyomorúságáról. Pedig hát mily bőséges és tápláló étkezés lehetett ez az ő koplalása ahhoz a koplaláshoz, melyben ma része van egy nagvállású közhivatalnoknak, ha magánvagyonra nincsen és öt-haftagu családdal áldotta meg az Isten! Hiszen ha Sanyaró Vendel igen költséges lakomát akart csapni, a mit magának főzött meg 20 krajcár ára denaturált szeszen, vehetett magának 10 krajcárért 6 darab zsemlyét, 20 krajcárért 2 liter tejet, 20 krajcárért 5-6 darab tojást és 18 krajcárért 3 pár virslit, mind olyan tápláló dolgokat, melyekről ma csak a szomszédunkban lakó vigéctől hallunk, de a miből magunk nem eszünk soha. Még el sem költötte Sanyaró uram a napi forintját, maradt neki abból tizenkét krajcárja, melyen három virgínia szívart vehetett és uri módon füstölhetett. Ma bezzeg meg nem kapná a hat zsemlyét, ha volna zsemlye, tíz koronáért, a két liter tejet hat koronáért, hiszen nem kapni tejet; az öt tojást husz koronáért és három pár virslit harminc koronáért, azaz ma hatvankét koronáért nem tudna hozzájutni egy tisztviselő a Sanyaró Vendel fényes lakomájához, hiszen denaturált szeszt sem tud venni, a min megfőzze reggelijét, ebédjét, vacsoráját. És ha még ehhez hozzágondoljuk, hogy annak

a miniszteri tanácsosnak vagy főszámtanácsosnak vagy nem tudom kinek a feleségén kívül még három-négy jóétvágyu fejlődő gyermekét is kell etetnie, neveltetnie és ruházni, igazán bámulva kell kérdeznünk, hogy hat koronán felüli zöldségárak és negyven koronán felüli húsarak mellett, miből és mivel látja el családját az a tisztviselő, a ki már fölkapaszkodott a ranglétra felsőbb fokára, melyet a nem kivételes szerencsével dolgozóknak elérni sikerül? Az alantabb fokon küzködőkről még csak nem is beszélünk. Hát bizony a köztisztviselő hustalan hónapokat él át családjával együtt s még arra a fűfélére sem lehet elég a gázsija, a mivel a család táplálkozik. Hol van még a többi kiadás? A villany- és gázzsámla, a cselédbér, a ruha, cipő stb.? Hiszen a kinek ma ezerötyszáz korona a havi illetménye, kevesebbet kap, mint az, a ki tíz év előtt havi százötven koronát kapott.

A tisztviselők helyzete már a háboru harmadik évében is sulvos volt, sok panasza adott okot, de nem volt katasztrófális. Küzködve, lemondva sok mindentről, mihez addig szokva volt, de a szolid és számító ember még megtalálta a maga számadását, legfeljebb némely szükségletének beszerzését kellett halogatnia arra az időre, ha majd véget ér a háboru. A háboru utolsó éve már kezdett nyomozni lenni, de még mindig nem támatta meg az existenciát gyökerében. Azután jött a forradalom s a Károlyi-kormány örült költekezése. Volt bőven fizetésemelés, státuszrendezés és előléptetés, még bővebben addig soha nem hallott új hivatal. Az

új irány, humorosan szólva, szinte az volt, hogy a kezdő többet kapjon, mint a régi szolga s hogy a kvalifikálatlan többet, mint a minősített és tanult. És ez a szellem érvényesült az egész vonalon, nemcsak az államnál, hanem mindenütt s nemcsak a szellemi, hanem a fizikai munkásnál is.

Hány keveset gondolkozó örült novemberben a sok pénznek s hány vakarta a fejét már januárban a drágaság növekedésén! A proletárdiktatura még jobban fölborította a helyzetet, mert még jobban tékozt és még inkább növelte a drágaságot. És a tisztviselők helyzete azzal vált katasztrófálissá, a mitől sok tisztviselő fényes javulását várta helyzetének. Ma már kétségbeesítő nemcsak a jövő, hanem a jelen is. Mert a kinek még volt némi vagyonkaja, az ma már elfogyasztotta s mivel a tisztviselői illetményeket a törvény újabbán lefoglalhatatlannak jelentette ki, a tisztviselő kölcsönt sem vehet igénybe, mert nem adnak neki, hitele nincs.

Ebben a katasztrófális helyzetben az államhoz sem lehet segélyért kiáltani, mert az állam ki van fosztva, maga is hitelből él s a elszegényedett Magyarország, ha hitel útján terhelve magát fizetést emel vagy ajándékot ad, csak a maga hitelét rongja s a drágaságot növeli. Evvel pe-

dig megint csak a tisztviselő alatt vágja a fát. E'őtünk a forradalom utáni példa, módunk van e'éggé tanulni belőle. Minden fizetésemelést tehát már eleve ki kell kapcsolni a segítség eszközei közül, mert ezen a módon csak ártani lehet, de használni nem.

Az egyetlen út a katasztrófa elhárítására a forgalomban levő papírpénz mennyiségének csökkentése és a közállapotok megjavítása s különösen a közlekedés helyreállítása, a szállítási viszonyok megkönnyítése, az élelmezési viszonyok megjavítása s a mi a drágaságot nem csekély mértékben okozza, az áruelejtés, áruuzsora s más efféle visszaéléseknek a legkérelmezhetőbb üldözése. Mert mégis csak különös dolog, hogy ha valaki szorultságában egy megmaradt husz koronás aranyát el akarja adni, az ékszerészek leglőbbje csak kétszáznegyven koronát kínál neki háromszázhatvan korona helyett s ha venni akar egy jegygyűrűt, melyben annyi az arany, mint egy tizkoronás aranyban, akkor 350 koronát kérnek érte. Ha ez így van az arannyal, miként van egyéb javakkal és az élelmiszerekkel, a hol nincs oly pontos minősítési mérték s a kereslet és kínálat viszonya külső, mesterséges körülményekkel befolyásolható!

Az a kormány, a mely csak tiz százalékkal képes lenyomni az élelmiszer árát, többet használ a közhivatalnokoknak, mint az, a mely illetményeiket harminc százalékkal emeli. Pedig hát az élelmiszer ára ma oly nagy, hogy megfelelő intézkedésekkel harmincszázalékos árleszállítást is lehetne elérni s akkor, ha még mindig messze maradnánk a Sanyaró Vendel boldog koplalási korszakától, mégis közelebb jutnánk hozzá egy lépéssel és sokaknak ez is enyhülés volna!